

VLIZINE

jrg. 12, nr. 3-4-5 (maart, april & mei 2011)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

V.U.: Jan Mees

Redactie: Nancy Fockedey, Jan Seys en Ines Tavernier

Reacties naar jan.seys@vliz.be

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om u in te schrijven stuur een (leeg) mailtje naar: vlizine-subscribe@vliz.be ; uitschrijven kan via vlizine-unsubscribe@vliz.be. Archiveren van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

1. Kalender

[1.1. Week van de Zee 2011](#)

[1.2. Laat je stem horen bij de socio-economische analyse van Belgische mariene wateren](#)

[1.3. Zeeonderzoek kleurt lessen Wetenschappen](#)

[1.4. Moet er nog zand zijn: een wetenschappelijke kijk op de kustlijn van morgen](#)

[1.5. Hoe kustverdediging, visserij en toerisme aanpassen aan klimaatwijziging?](#)

[1.6. De biodiversiteit van de Vlaamse kust in een notendop](#)

[1.7. Het menselijke kantje in haven- en scheepvaartontwikkelingen](#)

[1.8. Wereldoceanendag op 8 juni over de zee van morgen](#)

[1.9. Aquacultuur voor een wereld in verandering](#)

[1.10. Geografische informatiesystemen specifiek toepasbaar in kustgebieden](#)

[1.11. Wat kunnen mariene wetenschappers leren van het zure regen-onderzoek?](#)

[1.12. Het Schelde-estuarium in ontwikkeling](#)

[1.13. Remote sensing in de kustzone en binnenwateren onder een wijzigend klimaat](#)

[1.14. Historische evocatie in de Cabourduinen](#)

2. Publicaties

[2.1. Innovatieve kustverdediging in het THESEUS-project](#)

[2.2. Eerbetoon aan Vlaamse vissers die op IJsland visten](#)

[2.3. De Noordzee: van oernatuur naar beheerd onderwater mozaïeklandschap](#)

[2.4. Twee zee-encyclopedieën: Zee in zicht en Coastal & Marine Wiki](#)

[2.5. Nieuwe versie van Europese Atlas van de Zee](#)

[2.6. De Kust 2010: het nieuws aan de kust in grote lijnen](#)

[2.7. De WoRMS fotogalerij toont hoe soorten eruitzien](#)

[2.8. Is de Kaderrichtlijn Mariene Strategie wel nuttig? Volmondig ja!](#)

3. Vacatures, beurzen en fondsen

[3.1. Naturalis Leiden zoekt vijf doctorandi](#)

[3.2. Beurs voor jonge natuuronderzoeksters](#)

[3.3. Directeur Continuous Plankton Recording programma](#)

[3.4. Postdoc over tonglarven](#)

[3.5. Mariene modelleur voor onderzoek naar variabiliteit Atlantische ecosystemen](#)

[3.6. Gespecialiseerde zomercursussen voor mariene wetenschappers](#)

4. Belgisch marien onderzoek in de kijker

[4.1. Straks allen op strandvakantie naar het noorden?](#)

[4.2. IJstijden in Noordwest-Europa vroeger dan gedacht](#)

5. Varia

[5.1. IOC-medaille voor Vlaamse marien onderzoeker Rudy Herman](#)

[5.2. Steeds meer wind op zee?](#)

[5.3. Miljardair Branson wil met vliegende miniduidboot naar diepste oceanbodems](#)

[5.4. Doctoraten](#)

6. vraagbaak

[6.1. Publieke consultatie over Europese onderzoeksfinanciering](#)

[6.2. EU wil je mening kennen over Mariene Ruimtelijke Planning en Duurzaam Kustbeheer](#)

1.1. Week van de Zee 2011

Ook bij deze vijftiende editie van de 'Week van de Zee' vraagt de Provincie West-Vlaanderen aandacht voor natuur en milieu aan de kust. Stripheld Jommeke en zijn vriendjes zijn de ambassadeurs van deze feesteditie. In de 10 kustgemeentes worden nog tot 15 mei tal van natuur- en milieuevenementen georganiseerd. Op weekdays kan zowel het basisonderwijs als het secundair onderwijs deelnemen aan workshops, veldwerkactiviteiten en wandelingen, terwijl er tijdens de weekends heel wat op het programma staat voor het grote publiek. Zo is er onder andere een demonstratie vissen met fuiken in Nieuwpoort (naar aanleiding van 'Vismigratiedag' op 14 mei), zijn er zeedorpen in Oostende, Bredene en Nieuwpoort, natuurwandelingen in natuurreervaten, garnaalkruisactiviteiten in Nieuwpoort, Koksijde en De Panne, en een opendeurdag in het Vogelopvangcentrum in Oostende (op 8 mei). Tijdens het weekend van 14 en 15 mei vinden ook boeiende activiteiten plaats in Knokke-Heist n.a.v. het 'Zwin op stellen'. Wie het lekkers van de zee wil proeven, kan terecht in een van de vele restaurants die menu's met duurzame vis serveren onder de naam 'Watertanden aan de kust'. In aansluiting op de Week van de Zee stelt het VLIZ het onderzoeksvaartuig Zeeleeuw beschikbaar voor zes halfdaagse tochten voor klassen van de 3de graad lager onderwijs. Leerkrachten kunnen zich inschrijven bij Horizon Educatief op www.horizoneducatief.be of 059 32 21 83 (maandagvoormiddag en woensdagnamiddag nog vrij). Ook aan de Noord-Franse kust zijn op dat moment een aantal grensoverschrijdende, tweetalige activiteiten tijdens de 'Semaines de la Mer'. Alle praktische informatie en een overzicht van de activiteiten aan de Vlaamse en Noord-Franse kust kan je terugvinden in een brochure met uitneembare kaart (verkrijgbaar via het Provinciaal Informatiecentrum Tolhuis, in alle West-Vlaamse Toeristische Diensten, bezoekerscentra, bibliotheken, ...) en op de website www.weekvandezee.be. Voor de allerkleinsten is er een speciaal week-van-de-zee-spelletjesboek van Jommeke te koop in de boekhandel.

[\[top\]](#)

1.2. Laat je stem horen bij de socio-economische analyse van Belgische mariene wateren

De Kaderrichtlijn Mariene Strategie verplicht elke Europese lidstaat om een mariene strategie op te stellen die de bescherming, het behoud en het herstel van het mariene milieu beoogt. Bedoeling is om tegen 2020 een goede milieutoestand van de Noordzee te bekomen en een duurzaam gebruik van de mariene wateren te garanderen. De implementatie van deze kaderrichtlijn zal in twee fasen gebeuren: een voorbereidende fase tot 2015, en de uitvoerende fase vanaf 2016. Tegen juli 2012 moet elke EU-lidstaat drie rapporten opstellen: (1) een initiële beoordeling van de staat van het marien milieu, (2) een omschrijving van de goede milieutoestand, en (3) een omschrijving van milieudoelen en bijhorende indicatoren. De drie rapporten zullen in het voorjaar 2012 eerst nog afgetoetst worden met het publiek via een open elektronische publieksbevraging.

In het eerste rapport moet, naast een beoordeling van de toestand van ons mariene milieu en de belastende factoren, ook een analyse komen van de socio-economische activiteiten in de Belgische wateren (energiewinning, visserij, zandwinning, recreatie, tewerkstelling, e.d.). Ook is het verplicht om een schatting te maken van de kost van de degradatie van het zeemilieu. Op 12 en 24 mei organiseert de Dienst Marien Milieu (Federale Overheidsdienst Leefmilieu) twee workshops op de InnovOcean site in Oostende. Zo wil men door raadpleging van betrokken diensten, experts en betrokkenen tot een ontwerpversie van deze socio-economische analyse komen. In het najaar volgen nog twee gelijkaardige workshops, waarna het rapport in december 2011 zal kunnen gefinaliseerd worden. Ben je geïnteresseerd om vanuit jouw sector mee te werken aan dit proces? Contacteer dan saskia.vangaever@health.fgov.be.

[\[top\]](#)

1.3. Zeeonderzoek kleurt lessen Wetenschappen

Wil je als leerkracht wetenschappen op de hoogte zijn van de recente ontwikkelingen in het zeeonderzoek? Of heb je nood aan nieuw lesmateriaal? Kom dan een 'visje verschalken' in het Koninklijk Museum voor Natuurwetenschappen in Brussel. Het VLIZ en de Vereniging Leerkrachten Wetenschappen (VeLeWe) nodigen op woensdagmiddag 18 mei wetenschapsleraren en liefhebbers uit voor de studiedag 'Zeewetenschappen in de klas'. Zee-experten en lesgevers tonen er hoe het zeeonderzoek de lessen kan kleuren. Thema's als diepzeeduiken, bioluminescentie bij zeevuurvliegjes en plasticverontreiniging van de oceaan lenen zich uitstekend tot het verwerven van wetenschappelijke geletterdheid als je het in de klas moet hebben over gaswetten, enzymen of kunststoffen. Tijdens de studiedag hoor je ook meer over de effecten van de klimaatverandering in de oceanen, hoe een strandbiotoop te onderzoeken en waarom je voor zeeonderzoek niet met je klas naar zee hoeft. Met lege handen ga je niet naar huis, je krijgt heel wat ideeën voor lesmateriaal mee. Ook kun je vroegtijdig intekenen voor een gratis exemplaar van het handboek 'De wetenschap van de zee' dat na de zomer in de boekhandel te koop wordt aangeboden. Liefhebbers van de museumcollectie krijgen als toemaatje een geleide tocht door de rijkdom van het zeeleven in het museum. Alle info op: www.vliz.be/docs/Zeelessen/Evenementen/Folder18mei2011.pdf

[\[top\]](#)

1.4. Moet er nog zand zijn: een wetenschappelijke kijk op de kustlijn van morgen

Het 'Geïntegreerd Kustveiligheidsplan' van de Vlaamse overheid, de denkoefening 'Vlaamse Baaien' ingegeven vanuit de baggersector, het 'Kappa-plan' van Natuurpunt. Het zijn stuk voor stuk initiatieven die streven naar een kustlijn die België straks beter beschermt tegen de stijgende zeespiegel en het opkomende stormgeweld. Tevens betrachten ze, elk op hun manier en met eigen accenten, economische en ecologische meerwaarde te bieden aan de nakende kustherinrichtingsplannen. Intussen is ook Nederland volop zijn kust aan het 'heruitvinden'. Maar wat denken Vlaamse en Nederlandse wetenschappers hiervan? Hoe zien zij vanuit hun vakgebied de toekomst van onze Noordzeekust, als die wordt herkneed en minder dynamisch gemaakt door allerlei ingrepen? Hoe zal de natuurlijke aanzanding en afkalving, of de vorming van slibvelden evolueren? Moeten we vrezen voor meer algenbloei, zoutwaterbinnendringing in het achterliggende landbouwgebied of 'coastal squeeze' van natuurgebieden? En welke innovatieve technieken kunnen daarbij van nut zijn? Op 24 mei krijgt u een verfrissende, grensoverschrijdende en ongezouten wetenschappelijke kijk op de zaak, met boeiende voordrachten en prikkelende discussies. Een niet te missen studiedag voor ieder die de toekomst van onze kust aanbelangt! Meer info: www.vliz.be/moeternogzandzijn.

[\[top\]](#)

1.5. Hoe kustverdediging, visserij en toerisme aanpassen aan klimaatwijziging?

Dat het klimaat verandert valt niet te ontkennen. Ongeacht het uitvoeren van preventieve maatregelen aan de bron, zoals het verminderen van broeikasgassen, is een tijdige aanpassing aan klimaatveranderingen vereist. Ook aan onze kust. In het federaal onderzoeksproject CLIMAR werd de laatste vier jaar gewerkt aan de ontwikkeling van een vernieuwend en duurzaam aanpassingsbeleid voor het kusttoerisme, de zeevisserij en de kustverdediging. Bovendien werden instrumenten ontwikkeld die deze aanpassingsmaatregelen evalueren op hun duurzaamheid en hun relatie met het beleid. Alle bevindingen van het CLIMAR worden voorgesteld tijdens de eindworkshop op 25 mei in het Staf Versluys Centrum in Bredene. In de namiddag volgt een uitgebreid panelgesprek, waarbij de nadruk zal liggen op het beleid. De verschillende beleidsniveaus komen aan het woord (Vlaamse, federale en Nederlandse overheid actief in kustverdediging, visserij en kusttoerisme): hoe zien zij de adaptatie aan klimaatveranderingen voor het Belgische en Nederlandse kust- en zeegebied en wat gebeurt er op hun niveau? Verder wordt de nadruk gelegd op verder onderzoek: waar zijn de lacunes, wat moet prioritair verder onderzocht worden? Deelname is gratis maar inschrijven is verplicht. Dat kan tot en met 13 mei via d.vandeneynde@mumm.ac.be. Een gedetailleerd programma vind je terug op <http://services.arcadisbelgium.be/climar>.

[\[top\]](#)

1.6. De biodiversiteit van de Vlaamse kust in een notendop

De vzw Uitstraling Permanente Vorming (UPV), i.s.m. het Vermeylenfonds, Willemsfonds, VOC Noorderlicht Blankenberge en het VLIZ, organiseert op 26 mei van 9.30 tot 17.00 een 'Dag van de zee' (InnovOcean site, Wandelaarkaai 7, Oostende). Sprekers van de Federale Overheidsdienst Leefmilieu, het VLIZ, de afdeling Natuur en Bos, de Universiteit Gent en de Plantentuin van Meise zullen achtereenvolgens een overzicht geven van de status van de biodiversiteit in het Belgisch deel van de Noordzee, op de Vlaamse stranden, in de kustduinen en in de kustpolders. Ook wijzigingen die verband houden met een veranderend klimaat en visserij komen aan bod. Tevens is er aandacht voor het Belgische en Vlaamse beleidskader. Inschrijven kan nog tot en met 18 mei via upv@vub.ac.be of 02 629 27 50 (8 EUR deelnamekosten ter plekke te betalen).

[\[top\]](#)

1.7. Het menselijke kantje in haven- en scheepvaartontwikkelingen

Voor de 15de editie van het Maritiem Symposium richt de organisator (Maritiem Instituut, UGent) de schijnwerpers op de mens achter de recente ontwikkelingen in havens en scheepvaart. Onder het motto 'People: Price vs. Value' laat dit symposium verschillende havengebonden actoren aan het woord: een toenemende globalisering, de individualisering van de consumentenvraag en e-commerce vergen immers een nieuwe aanpak van de logistieke keten. Tevens eist men dat milieuzorg en duurzaamheid geen loze begrippen zijn bij het beoordelen van financiële, commerciële en operationele maritieme prestaties. De tewerkstelling in havens daalt, terwijl het rekruteren van maritiem personeel een speciale aanpak vergt. De menselijke factor in het management en de organisatie moeten centraal staan, maar vaak is de kloof tussen theorie en praktijk groter dan gewenst. Voor meer informatie en inschrijving (vóór 19 mei) kan je terecht op www.maritieminstituut.be/uploads/b469.pdf.

[\[top\]](#)

1.8. Wereldoceanendag op 8 juni: de zee van morgen

Sinds 2009 staat 8 juni in het teken van de Wereldoceanen. Deze officieel door de Verenigde Naties erkende dag is in het leven geroepen om mensen bewust te maken van de problemen in zeeën en oceanen. Voor de tweede keer op rij organiseert het VLIZ op 8 juni een avondvullend programma. Deze keer over 'de zee van morgen', waarbij we het via enkele boeiende lezingen willen

hebben over een zee in voortdurende verandering. Karen Rappé van het Europese klimaatproject CLAMER (www.clamer.eu) zal spreken over de effecten van klimaatverandering die nu en in de toekomst merkbaar zullen zijn in de Europese zeeën en wat dit betekent voor ons. Nancy Fockedeey vraagt zich af waar alle vis naartoe is. Ze zal het hebben over de mens die als grootste predator van onze zeeën kan beschouwd worden en hoe het gesteld is met de vis op jouw bord. Jan Seys tenslotte neemt een duik in het verleden van de zee en het zeeonderzoek. Hij laat ons zien hoe de Noordzee er ooit heeft uitgezien, nog niet eens zo lang geleden: met reuzentonijn en -haaien, uitgestrekte oesterbanken en begroeide zeebodems. Verder kun je er ook de lancering van de Zeekrant 2011 meemaken. Wil je graag aanwezig zijn op deze boeiende avond in het auditorium van de KHBO in Brugge, schrijf je dan snel in via www.vliz.be/wereldoceanendag.

De Sea First Foundation organiseert in het kader van Wereldoceanendag 2011 de zondag voordien (5 juni) in Aquatopia Antwerpen een reeks lezingen en filmvertoningen met de focus op gezondheid: contaminatie in vis, plastic soep en verzuring van de oceanen (<http://webh01.ua.ac.be/crc/WOD>).

[top]

1.9. Aquacultuur voor een wereld in verandering

World Aquaculture 2011 of de jaarlijks terugkerende internationale conferentie en expositie van de World Aquaculture Society gaat dit jaar door in Natal, Brazilië van 6 tot 9 juni. De presentaties focussen op de aanpassingen die de aquacultuur zal moeten ondergaan in een veranderde wereld. Naast ontelbare presentaties, staan ook korte cursussen en plaatsbezoeken naar aquacultuurbedrijven in de regio op het programma. De inschrijvingsperiode is verlengd tot 17 mei (via www.was.org). Een gedetailleerd programma vind je op: www.was.org/WasMeetings/meetings/pdf/WA2011RegBro.pdf.

[top]

1.10. Geografische informatiesystemen specifiek toepasbaar in kustgebieden

De CoastGIS 2011 conferentie wordt gehost door het IOC Project Office voor IODE en gaat door op de InnovOcean site in Oostende tussen 5 en 8 september 2011. Op 5 september zijn er een aantal workshops, op 6 september starten de plenaire voordrachten. CoastGIS 2011 gaat verder dan het bespreken van de GIS-technologie en -applicaties alleen. Zo staan dit jaar ook het optimaliseren van de toegang tot gegevens, de gegevensuitwisseling voor het beleid, nieuwe informatie-infrastructuren en sociaal-economische vraagstukken op het programma. Specifieke GIS-applicaties zijn immers bruikbaar voor het geïntegreerd kustzonebeheer, voor impactstudies van klimaatverandering op de kust(gemeenschappen), voor milieumonitoring in de kustzone, het duurzaam gebruik van natuurlijke mariene hulpbronnen of voor de planning van het kusttoerisme en dergelijke meer. Nog tot 20 mei kunnen geïnteresseerden een abstract indienen of voorstellen formuleren voor het organiseren van een workshop. Surf naar www.coastgis.info voor alle andere informatie.

[top]

1.11. Wat kunnen mariene wetenschappers leren van het zure regen-onderzoek?

In de jaren 1970 en 1980 lagen we wakker van de zure regen. De media stonden bol met beelden van kale naaldwouden, vissterfte in noorderlijke meren en door zwavel- en stikstofverbindingen aangevreten monumenten. Ondertussen is heel wat onderzoek verricht hieromtrent, zijn maatregelen genomen en is de hoeveelheid zure regen gehalveerd. Nu er ook in de oceanen sprake is van een dreigende verzuring, zij het ditmaal eerder door een teveel aan CO₂, komt het onderzoek ernaar stilaan uit de startblokken. Toch zijn limnologen ervan overtuigd dat mariene onderzoekers heel wat kunnen leren uit de bevindingen van hun zure-regen-onderzoek. Tussen 27 en 29 september 2011 organiseert het Institute of Marine Research een workshop in het Fram Centre in Tromsø (Noorwegen) die overdracht van kennis en discussie tussen de beide onderzoekdisciplines wil stimuleren. Alle informatie: www.imr.no/om_havforskningsinstituttet/arrangementer/workshops/acidification_in_aquatic_environments/en

[top]

1.12 Het Schelde-estuarium in ontwikkeling

In het laatste decennium heeft het Schelde-estuarium grote ontwikkelingen doorgemaakt op het gebied van beleid, beheer en samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen. Wat is er bereikt sinds de landen in 2001 zich achter een gemeenschappelijke langetermijnvisie voor het Schelde-estuarium schaarden en vier Scheldeverdragen ondertekenden in 2005? Hoe staat het met de natuurlijkheid, toegankelijkheid en veiligheid in het gebied? Wat is het belang van goed onderzoek en monitoring? En hoe kijken de stakeholders aan tegen de ontwikkelingen in het Schelde-estuarium? Om een antwoord te formuleren op deze vragen, organiseert de Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie VNSC op 23 juni een Scheldesymposium in Antwerpen. Alle informatie is te vinden op <http://vnsc.eu/vnsc-nieuws/vnsc-activiteiten/85-23-juni-vnsc-symposium.html>. Aanmelden kan via: <http://vnsc.eu/vnsc-nieuws/symposium-23-juni-2011>.

[top]

1.13 Remote sensing in de kustzone en binnenwateren onder een wijzigend klimaat

Wil je je als kustonderzoeker of beleidsmaker verder bekwamen in de toepassingsmogelijkheden van Remote sensing voor het opvolgen van de kustzone onder een veranderd klimaat? Of wil je je eigen kustonderzoek voorstellen dat gebruikmaakt van deze aardobservatietechnieken? Dan is de workshop 'Remote Sensing of the Coastal Zone – Impact of our Climate on Coastal Zone and Inland waters' iets voor jou (www.earsel.org/SIG/CZ/5th-workshop/index.php). Het gebeuren wordt georganiseerd door de European Association of Remote Sensing Laboratories (EARSeL) en dit van 1 tot 3 juni 2011 in Praag (Tsjechië).

[[top](#)]

1.14 Historische evocatie in de Cabourduinen

In het weekend van 28 en 29 mei moet je zeker eens afzakken naar de Cabourduinen in Adinkerke. In het cultuurhistorisch beschermd deel van het domein Cabour zal het oorlogsgebeuren van de Tweede Wereldoorlog worden nagespeeld; dit rekening houdend met zowel het historisch erfgoed als met de natuurwaarden die hier met elkaar verweven zijn. De Belgische groep 'Salient Remembrance Detachment' zal de historische evocatie uitvoeren van 'Operatie Dynamo' in originele kledij, bewapening (gedemilitariseerd) en velduitrusting. Je zal je in de meidagen van 1940 wanen! Gratis toegang. Meer informatie bij norbert@desiere.be of guido.mahieu@skynet.be.

[[top](#)]

2.1. Innovatieve kustverdediging in het THESEUS-project

Om de gevolgen van de klimaatveranderingen vóór te zijn en zijn 89.000 km kusten beter te kunnen beschermen, startte Europa in december 2009 het ambitieuze wetenschappelijke project THESEUS (Innovative technologies for safer European coasts in a changing climate – www.theseusproject.eu). Het brengt kustingenieurs en kustecologen uit 31 Europese instituten samen om acht bijzonder kwetsbare gebieden onder de loep te nemen. Het Belgisch-Nederlandse Schelde-estuarium tussen Gent en Vlissingen is daar één van. Omdat de monding van de Schelde als een trechter op de Noordzee georiënteerd is, is ze bijzonder kwetsbaar bij stormweer. En door het wijzigend klimaat kunnen we steeds meer van dat noodweer verwachten. De toegankelijkheid van de haven van Antwerpen voor grote schepen vereist bovendien regelmatige baggerwerken en verdiepingen, waardoor een vloedgolf uit zee minder weerstand ondervindt en vlotter de rivier binnen kan dringen. Innovatief bij het ontwikkelen van goede overstromingsmodellen is om rekening te houden met de rivierwaterafvoer en de te verwachten waterstand onder wijzigende klimaatomstandigheden. Ook het inschatten van de interactie tussen stromingen, golven en de verplaatsing van zand en slib in rivieren en kustzones is nieuw in dit voorspellingsproces. Deze en andere nieuwe kustverdedigingstechnieken uit het THESEUS-onderzoek worden in klank en beeld gedemonstreerd in een reportage op Euronews (www.euronews.net/2010/07/28/a-new-wave-in-coastal-protection). Wat de Belgische onderzoekspartners precies doen binnen het project kun je nalezen op www.vliz.be/pers/2010.05.26_THESEUS_KustbeschermingSchelde.php. Tijdens COASTAL STRUCTURES 2011 van 5 tot 9 september 2011 in Yokohama, Japan (www.jsce.or.jp/committee/ocean/coastalstructures/index.html) worden deze Europese innovatieve technieken om het klimaat een stapje voor te zijn, bediscussieerd met gerenommeerde technische experts in kustdefensiestructuren wereldwijd. Gloednieuw is het Open THESEUS Archive (OTA), waarin alle wetenschappelijke publicaties die het project genereert (zowel peer reviewed als andere) vrij beschikbaar worden gemaakt (www.theseusproject.eu > Documents > Open THESEUS Archive).

[[top](#)]

2.2. Eerbetoon aan Vlaamse vissers die op IJsland visten

In 1995 voer het visserschip O.129 Amandine voor de laatste keer de haven van Oostende binnen. Dit betekende meteen het einde van de IJslandvaart. Al sinds de zeventiende eeuw vertrokken zeilschepen vanuit Duinkerke en Grevelingen naar de rijke IJslandse viswateren. Duizenden vissers, waaronder ook Vlamingen, monsterden aan om te vertrekken in februari en terug te keren in september, met een ruim vol kabeljauw in het zout. Sinds de opkomst van de stoomschepen eind negentiende eeuw vertrokken de vissers vanuit Oostende. Het boek 'Naar Island!' van Katrien Vervaele beschrijft de geschiedenis van de Vlaamse IJslandvaart en laat 28 vissers aan het woord over het zwoegen en beulen in de bijtende kou en bij zware zee. Dit alles doorspekt met sappige anekdotes, geestige fait-divers en foto's die de vissers zelf maakten tijdens hun reizen (www.vliz.be/imis/imis.php?module=ref&refid=204109). Het boek is te verkrijgen in de boekhandel.

[[top](#)]

2.3. De Noordzee: van oernatuur naar beheerd onderwater mozaïeklandschap

De Noordzee ziet er vandaag fundamenteel anders uit dan vroeger. Reuzentonijnen, rijke zeebodems en wilde oesterbanken hebben in de loop van de voorbije honderden jaren plaats geruimd voor diverse vormen van menselijke activiteit (visserij, scheepvaart, ontginning grondstoffen, vervuiling, etc.) en sterk beïnvloede onderwaterlandschappen. Het tij lijkt intussen langzaam te keren: 5,4% van de Noordzee werd aangeduid als 'marin beschermd gebied' (MPA). De Noordzee doet het daarmee niet slecht in vergelijking met andere regionale zeeën in Europa en de wereld. Toch hinkt de oceaanbescherming achterop met het internationaal vooropgestelde streefdoel om tegen 2012 10% van het zeeoppervlak te reserveren voor een samenhangend netwerk

van MPA's. In Nagoya (2010) werden nieuwe afspraken gemaakt om wereldwijd 10% van het mariene milieu effectief beschermd te krijgen tegen 2020. Want het aanduiden van MPA's is één zaak. Het feitelijke beheren ervan is een andere zaak. MPA's waar in de praktijk alle menselijke activiteiten toegelaten blijven, verworden anders tot 'papieren zeeparken'. Beleidsmatig dringt de tijd voor de Noordzeestaten. Binnen de Europese 'Marine Strategy Framework' Richtlijn (MSFD) is gestipuleerd om tegen 2020 te streven naar een 'Good Environmental Status' (GES) en in 2012 actieve stappen te nemen voor het uitwerken van sector- en grensoverschrijdende beheersmaatregelen in de aangeduide gebieden. Lees meer: www.vliz.be/NL/HOME/&p=show&id=2436. Uit de prille ervaringen met deze 'mariene beschermde gebieden' (MPA's) en met de nieuwe beheersmaatregelen die in elk van de oeverstaten in voorbereiding zijn, blijkt alvast dat wetenschappelijke kennis essentieel is voor een goede opvolging en inschatting van de kansen op succes. Tijdens het symposium 'The North Sea, field lab for marine protection' op 22 maart 2011 gehouden in Leuven gaven wetenschappers uit elk van de oeverstaten een stand van zaken m.b.t. de beschermde zeenatuur in hun land en de wetenschappelijke inspanningen om dit beleid te ondersteunen. Op de symposiumwebsite kun je alle presentaties en een door de Marine Board van ESF opgesteld samenvattend rapport terugvinden (www.vliz.be/projects/westbanks/symposium/#presentations).

[top]

2.4. Twee zee-encyclopedieën: 'ZeelnZicht' en 'Coastal & Marine Wiki'

Wil je meer weten over het natuurlijk leven in zee? Dan bieden twee online zee-encyclopedieën je de mogelijkheid om meer te weten te komen. Omdat ze opgesteld worden door zeewetenschappers kan je erop betrouwen steeds correcte en kwaliteitsvolle informatie terug te vinden! Hou je meer van een speelse website, surf dan naar ZeelnZicht. Ga je voor meer diepgaande wetenschappelijke informatie, surf dan naar de Engelstalige Coastal & Marine Wiki.

De Coastal & Marine Wiki (www.coastalwiki.org) is een innovatieve bron van mariene en kustinformatie. De nu al meer dan 1.400 Engelstalige artikelen over biodiversiteit, ecotoxicologie, kustverdediging en kustzonebeheer in deze online encyclopedie zijn voornamelijk bedoeld voor professionelen en studenten in gespecialiseerde opleidingen binnen Europa. De website werd door het VLIZ ontwikkeld in het kader van het Europese project 'European Network for Coastal Research of ENCORA' en is met 33.000 unieke bezoekers en meer dan 1 miljoen hits (maart 2011) een zeer populaire website.

De stichting ZeelnZicht (www.zeeinzicht.nl) wil dan weer de onderwaternatuur van de Noordzee en Schelde dichterbij jou brengen. Via interactieve kaarten van de Noordzee, de Waddenzee en de drie delen van het Schelde-estuarium, word je verder geloodst naar tal van weetjes, beeldmateriaal, een digitale encyclopedie (de VLEET) en dieper gravende dossiers. Wil je weten wat zeewetenschappers uit Nederland en Vlaanderen allemaal meemaken, dan zijn de blogs ook zeker een bezoekje waard! Zo vertelde Evert Lataire van de Universiteit Gent onlangs nog over zijn onderzoek naar het gedrag van reuzengrote schepen bij het varen in de ondiepe Noordzee, op rivieren en kanalen.

[top]

2.5. Nieuwe versie van Europese Atlas van de Zee

Er is een nieuwe en verbeterde versie van de 'European Atlas of the Sea' beschikbaar op de website van DG Mare: <http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/atlas>. Ze bevat 24 nieuwe kaarten (waaronder de beschermde Natura 2000-gebieden, het bruto binnenlands product van de Europese kustgebieden en pollutiebestrijdende schepen) alsook honderden updates en verbeteringen. De atlas is bedoeld voor studenten, professionals en iedereen die wil bijleren over de Europese zeeën en kusten. Ze is beschikbaar in het Engels, Frans en Duits.

Het gebruik van kust- en zeeatlassen om mensen te informeren over de toestand van zee en kust is het onderwerp van speciale workshops die geprogrammeerd staan op de tweedaagse conferentie naar aanleiding van de European Maritime Day in Gdańsk, Polen (19-20 mei 2011). Sinds 2008 staat 20 mei in Europa geboekstaafd als dé dag waar men het belang van de zeeën en oceanen voor ons dagdagelijks leven onder de aandacht wil brengen, en dan vnl. bij mensen uit het binnenland die zich meestal niet zo verbonden voelen met de zee. Surf voor het volledige programma van de European Maritime Day Conference naar http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/maritimeday/conference/programme_en.htm.

[top]

2.6. De Kust 2010: het nieuws aan de kust in grote lijnen

De publicatie 'De Kust 2010: het nieuws van de Kust in grote lijnen' biedt een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen voor de kust. Met anekdotes en unieke foto's uit de kustactualiteit wordt het nieuws uit het afgelopen jaar 2010 in beeld gebracht. Herinner je je nog de ingebruikname van het windmolenpark op onze Belgische Noordzee? Zijn de festiviteiten rond de Kusttram en de manifestaties rond Ensor blijven hangen? Of heeft vooral de evolutie van het Zwin je geboeid? Sinds 2008 compileert het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer deze publicatie waarin zeer diverse nieuwsfeiten voor de kust staan opgesomd. Met de steun van zijn partners – de Provincie West-Vlaanderen, het Vlaams Instituut voor de Zee, de FOD Leefmilieu, het Agentschap voor Natuur en Bos en afdeling Kust wil het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer van de publicatie een jaarlijkse traditie maken. Gedrukte exemplaren van 'De Kust 2010' zijn ondertussen uitgeput, maar je kan de publicatie wel nog downloaden via www.vliz.be/imis/imis.php?module=ref&refid=203146.

[top]

2.7. De WoRMS fotogalerij toont hoe soorten eruitzien

Tijdschriften en media websites staan vol met beelden van mooie, of soms afschrikwekkende beesten en planten. Duidelijke foto's kunnen meer lezers aantrekken dan de – voor de meeste mensen – moeilijk te lezen wetenschappelijke soortnamen. De beelden geven daarenboven informatie mee over de leefwijze, de grootte, kleur, gedrag, habitat en/of voedingswijze. Veel beelden samen kunnen de biodiversiteit aantonen en je stil doen worden van de wonderlijke veelheid aan soorten. Check zeker eens de fotogalerij van het Wereldregister voor Mariene soorten (WoRMS): www.marinespecies.org/photogallery.php. Je vindt er 14.000 beelden van 6.600 soorten. Het is een door wetenschappers gecontroleerde fotogalerij die publiek beschikbare beelden aanbiedt. Mariene biologen en studenten kunnen gebruikmaken van de beelden voor het checken van een identificatie, voor het opfleuren van lesmateriaal of een presentatie. Lees meer over de voordelen en voorwaarden op www.vliz.be/NL/Datacentrum/VMDC_Nieuws&p=show&id=2074.

[\[top\]](#)

2.8. Is de Kaderrichtlijn Mariene Strategie wel nuttig? Volmondig ja!

De Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) kwam er in 2008 omdat het niet goed gaat met de Europese zeeën. In feite gaven de Europese lidstaten hiermee aan dat de al bestaande Europese richtlijnen en internationale verdragen niet hadden geleid tot voldoende bescherming van het mariene milieu. De Nederlandse Stichting de Noordzee wilde wel eens weten of de KRM nu wél iets zal toevoegen aan de set van bestaande wetten, regels en instrumenten die ook de bescherming van de biodiversiteit van de Noordzee ambiëren. Ze liet daarom een onderzoek uitvoeren door de Universiteiten Utrecht en Tilburg: 'The Marine Framework Strategy Directive: What does it add to other instruments of relevance for biodiversity conservation in the North Sea?' Het eindrapport (www.noordzee.nl/dossiers_artikel.php?mainID=6&subID=28&contentID=118) verscheen eind maart 2011 en concludeert dat de KRM wel degelijk een belangrijke meerwaarde biedt ten opzichte van het OSPAR verdrag, het Verdrag van Bern en de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn voor de bescherming van de biodiversiteit van de Noordzee. Stichting De Noordzee vindt het heel belangrijk dat we alle mogelijkheden die de KRM biedt voor de integrale bescherming van de Noordzeenatuur ook daadwerkelijk benutten.

[\[top\]](#)

3.1. Naturalis Leiden zoekt vijf doctorandi

Het Nederlands Centrum voor Biodiversiteit NBC Naturalis in Leiden wil vanaf augustus 2011 vijf extra wetenschappers aanstellen die zich zullen inlaten met nieuw onderzoek in de systematiek, evolutionaire biologie, paleontologie of geologie. Er is de keuze uit een aanbod van 28 projecten, waaronder ook enkele mariene onderwerpen: o.a. over de connectiviteit van populaties tropische mariene sponzen, de verklaring van het uitsterven van de mammoet op basis van overblijfselen gevonden op de Noordzeebodem, de parasiet-gastheer interacties in het mariene milieu. Je kan ook – mits overleg met Naturalis-medewerkers – een eigen onderzoeksonderwerp indienen. Solliciteren kan nog tot 15 mei. Alle informatie op: www.ncbnaturalis.nl/nl/werken-bij-ons/vacatures/five-phd-positions/.

[\[top\]](#)

3.2. Beurs voor jonge natuuronderzoeksters

Binnen het kader van de samenwerking 'For Women in Science' tussen UNESCO en L'Oreal Corporate Foundation, worden in 2012 vijftien beurzen (ter waarde van 40.000 US\$) uitgereikt aan jonge vrouwelijke natuurwetenschappers (max. 35 jaar). Onderzoeken op doctoraal of post-doctoraal niveau in de biologie, biochemie, biotechnologie, landbouw, geneeskunde, farmacie en fysiologie kunnen deelnemen. Onderwerpen uit het niet-cosmetische onderzoek genieten de voorkeur en onderzoek met proefdieren wordt geweigerd. Inschrijven kan nog tot 30 juni. Alles over deze beurs vind je terug op: http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=44170&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

[\[top\]](#)

3.3. Directeur Continuous Plankton Recording programma

De Sir Alister Hardy Foundation For Ocean Science (SAHFOS) uit Plymouth (UK) is op zoek naar een nieuwe directeur om het Continuous Plankton Recording programma over te nemen en te leiden. Automatische planktonrecorders worden geïnstalleerd op commerciële schepen en bemonsteren het mariene plankton in het water dat ze doorkruisen. Sinds 1931 zijn zo al minstens 5 miljoen zeemijlen bemonsterd. Met resultaat. De gegevens leverden al een belangrijke bijdrage aan de kennis van de oceanen en de verklaring van processen die er zich afspeelen. Voor details over de vacature: www.sahfos.ac.uk/about-us/vacancies.aspx.

[\[top\]](#)

3.4. Postdoc over tonglarven

Binnen het Europese project VECTORS (Vectors of changes in marine life, impact on economic sectors - www.marine-vectors.eu)

is een 14 maanden durende postdocpositie beschikbaar voor de biofysische modellering van de larvale connectiviteit van tong in de Noord-Atlantische Oceaan (van de Golf van Biskaje tot in de Noordzee). De kandidaat zal samenwerken met wetenschappers van IFREMER Brest, IFREMER Nantes en Agrocampus Ouest. Voor meer informatie kunt u contact opnemen Olivier.Le.Pape@agrocampus-ouest.fr.

[\[top\]](#)

3.5. Mariene modelleur voor onderzoek naar variabiliteit Atlantische ecosystemen

Het Europese FP7-project EURO-BASIN zoekt een postdoc (30 maanden) voor het bestuderen van de middellange variabiliteit van mariene ecosystemen in de Noord-Atlantische Oceaan door middel van een modelmatige benadering. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden op het Institut Universitaire Européen de la Mer (IUEM) in Brest, Frankrijk. Informeer bij interesse bij Laurent Mémary (laurent.memery@univ-brest.fr of +33 (0)2 98 49 88 97).

[\[top\]](#)

3.6. Gespecialiseerde zomercursussen voor mariene wetenschappers

Tussen 4 en 15 juli organiseert het Darwin Center voor het eerst een 'Darwin Summer School on Biogeosciences' in Utrecht en Texel. Tijdens deze eerste editie zal de nadruk liggen op de verstoring van de globale koolstofcyclus in verleden, heden en toekomst. Studenten zullen door wetenschappers zoals Jaap Sinninghe Damsté, Jack Middelburg, Jelle Bijma, Henry Hooghiemstra en vele anderen ingelicht worden over de laatste onderzoeksresultaten betreffende de verzuring van de oceanen, koolstofcyclus, microbiële ecologie en biomarkers, en de terrestrische koolstofcyclus. Deze zomercursus is er voor MSc- en PhD-studenten. De details over het programma en de inschrijvingsvoorwaarden zijn te vinden op www.darwincenter.nl/dss.

Tussen 11 en 16 september kunnen studenten dan weer terecht in het Physikszentrum in Dad Honnef, Duitsland voor een zomercursus over de fysica van de oceaan (www.pbh.de/en/aktuelles/S211.html) georganiseerd door IFM-GEOMAR (Kiel) en de Bremen University. Wil je je kennis bijschaven in de tropische en polaire fysische oceanografie, de kustdynamica, mixing en overturning, het globale oceaanobservatiesysteem GOOS, en vele andere zaken? Dan is dit de place-to-be voor jou!

Een zomercursus over de evoluties in mariene ecosystemen in een veranderde wereld wordt dan weer georganiseerd van 7 tot 14 september in de MITU in Ankara (Turkije) in het kader van het Europese project MEECE (Marine Ecosystem Evolution in a Changing Environment). Alle informatie op: www.meece.eu/school/home.html.

Van 19 tot 30 september organiseren het Alfred-Wegener Institut, het Helmholtz Centre Geesthacht, het Baltic Sea Research Institute en het Research and Technology Centre Westcoast een zomercursus over de impact van klimaatverandering in de Noordzee. Deze cursus gaat door in Lauenburg en Büsum (Duitsland): www.hzg.de/mw/coastal_school/index.html.de.

[\[top\]](#)

4.1. Straks allen op strandvakantie naar het noorden?

Over de mate waarin de klimaatverandering een gevolg zal hebben op de Europese economie en het dagdagelijkse leven, bestaat nog heel wat onzekerheid. Zo is het bijvoorbeeld nog onduidelijk hoe het kusttoerisme zal reageren op een opwarmend klimaat en de zeespiegelstijging. Of hoe groot de kosten zullen oplopen van natuurrampen door overstromingen van rivieren en kustgebieden. En welke lasten (of baten) de gezondheidszorg of de landbouw zal ondervinden in een opwarmend klimaat.

Uit een recente Europese economische studie, waar ook Denise Van Regemorter van de KULeuven aan meewerkte, blijkt dat Europese burgers in elk geval economische last zullen gaan ondervinden van de opwarming van de aarde. Voor elk van de klimaatscenario's waar ze hun economisch voorspellingsmodel aan onderwierpen, blijkt dat de algemene welvaart in 2080 overal in Europa te lijden zal hebben. Enkel in Noord-Europa zal het opwarmende klimaat mogelijks positieve gevolgen hebben voor de economie en landbouw. Zo blijkt uit de studie onder meer dat het veranderend klimaat een dubbele impact zal hebben op het kusttoerisme. Zomertoeristen zullen niet meer zoveel kiezen voor de (te) warme zuidelijke populaire bestemmingen, maar eerder op vakantie gaan naar (relatief) koelere Noord-Europese bestemmingen. Mogelijks zal het toeristisch seizoen in de traditionele Zuid-Europese vakantiebestemmingen zich gaan verleggen naar andere (koeler) periodes van het jaar. Wie er meer wil over lezen, vindt het volledige artikel terug in het Open Marien Archief van het VLIZ: <http://www.vliz.be/imis/oma/imis.php?module=ref&refid=202033>.

[\[top\]](#)

4.2. IJstijden in Noordwest-Europa vroeger dan gedacht

De eerste ontwikkeling van grote ijskappen op het noordelijk halfrond vond zo'n 2,75 à 2,55 miljoen jaar geleden plaats. De impact op het klimaat was enorm, want de opbouw van dergelijke grote ijsmassa's beïnvloedt de oceanische circulatie en sedimentatie. De ijskappen strekten zich uit tot aan de rand van het continent en af en toe kalfden ijsbergen af in zee. Dit liet sporen na op de zeebodem, in de vorm van zogenoemd 'ice-rafted detritus': microscopisch steenpuin dat door de ijskap meegevoerd werd van op het land en via de ijsbergen in zee terechtkomt. Om meer inzicht te krijgen in deze materie, onderzochten onderzoekers van de

University College Cork (Ierland) en de Gentse Universiteit een boorkern afkomstig uit een koraalheuvel in de noordoostelijke Atlantische Oceaan, ten westen van Ierland. Aan de hand van afwisselende lagen uit de 155 m lange boorkern trachtten ze de geschiedenis van de ijskappen te reconstrueren, met een enigszins verrassend resultaat. Aan de hand van het 'ice-rafted detritus' werd het bewijs geleverd dat er al één miljoen jaar eerder dan aanvankelijk gedacht een grote ijskap aanwezig was op de Britse eilanden. Wat erop wijst dat toen ook in deze gematigde gebieden klimatologische condities heersten die gunstig waren voor de groei van een grote ijsmassa. Heeft dit je interesse gewekt en wil je hierover meer lezen? Het volledige artikel kan gedownload worden op <http://www.vliz.be/imis/oma/imis.php?module=ref&refid=202257>.

[\[top\]](#)

5.1. IOC-medaille voor Vlaamse marien navorser Rudy Herman

Dr. Rudy Herman van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse overheid wordt in de internationale schijnwerpers gezet. Als lid van de Vlaamse UNESCO-Commissie en als vertegenwoordiger voor België in UNESCO/IOC zal hij straks een medaille ontvangen ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van IOC, de Intergouvernementele Oceanografische Commissie. Het IOC is een autonoom orgaan binnen de UNESCO, dat het gezamenlijk ontplooiën van onderzoek naar de aard en rijkdommen van de oceanen en kustgebieden wil stimuleren bij zijn leden. De Vlaamse regering ondersteunt het IOC en zijn programma's al meer dan 15 jaar, o.a. via de financiering van de werking van het projectkantoor voor IODE (International Oceanographic Data & Information Exchange) in Oostende. Met deze medaille, wil UNESCO de bijzondere inzet van Rudy Herman voor het IOC erkennen. De uitreiking ervan is gepland op de slotceremonie van het 50ste-jubileumjaar van IOC op 22 juni 2011 in Parijs.

[\[top\]](#)

5.2. Steeds meer wind op zee?

Uit satellietmetingen blijkt dat het de voorbije twintig jaar steeds harder is gaan waaien boven de oceanen. Onderzoekers van de Swinbourne University of Technology in Melbourne (Australië) analyseerden data afkomstig van zeven verschillende satellieten die uitgerust zijn met een radarinstallatie om de hoogte van de golven te meten. Daaruit kan dan de windsnelheid afgeleid worden, tot op vijf kilometer per uur nauwkeurig. De satellietmetingen werden geïkt en gevalideerd met behulp van metingen *in situ* van op schepen en met meetboeien. De gemiddelde windsnelheid boven oceanen neemt met 0,25% per jaar toe. De maximale windsnelheden stijgen zelfs nog sterker – vooral in het zuidelijk halfrond – tot 0,75% per jaar. Het is nog niet duidelijk of de toename een gevolg is van de klimaatopwarming. Het zou ook kunnen gaan om een natuurlijk, langzaam op- en neergaande trend, waarvan we de laatste 20 jaar toevallig de stijgende fase meegemaakt hebben. De tijdsreeks van 23 jaar is nog niet lang genoeg om dit te kunnen uitsluiten. Het artikel verscheen in Science: www.sciencemag.org/content/early/2011/03/23/science.1197219.abstract.

[\[top\]](#)

5.3. Miljardair Branson wil met vliegende miniduijboot naar diepste oceanbodems

De Britse miljardair Richard Branson heeft plannen onthuld om met een 'vliegende' miniduijboot naar de diepste oceanbodems te duiken. Als de testen goed verlopen, zal de Amerikaanse onderzoeker Chris Welsh eind dit jaar een eerste duik verrichten naar 11.033 meter diepte in de Stille Oceaan. De éénpersoons-Virgin Oceanic (www.virginocceanic.com) lijkt een beetje op een Space Shuttle. Dankzij unieke vleugels kan het 24 uur lang op eigen kracht rondzweven, terwijl het het onbekende onderwaterleven filmt. De Britse ondernemer Branson wil de Virgin Oceanic later uitbreiden met ruimte voor acht passagiers. Hij wil dan kaartjes verkopen voor diepzeetochten. Voor mensen die onder 6.500 meter zeedieptes dalen, heeft hij de term aquanauten bedacht, een variatie op astronauten die de ruimte ingaan.

[\[top\]](#)

5.4. Doctoraten

Daphne Cuvelier verdedigde op 28 februari 2011 haar doctoraat 'Temporal variations of the Mid-Atlantic hydrothermal vent communities from the Lucky Strike vent field' aan de Universidade dos Açores in Horta. Tijdens haar multidisciplinaire onderzoek werkte ze in 4 mariene instituten in 3 Europese landen en onder de supervisie van 7 mariene wetenschappers: Dr. Ricardo Serrão Santos en Dr. Ana Colaço aan het Departamento de Oceanografia e Pescas van de Universidade dos Açores (Portugal), van Dr. Daniel Desbruyères en Dr. Jozée Sarrazin in het Département Études des Écosystèmes Profonds (IFREMER in Brest, Frankrijk), Dr. Paul A. Tyler en Dr. Jon T. Copley in het National Oceanography Centre, Southampton (UK) en Dr. Adrian G. Glover in het Zoology Department van het Natural History Museum in London (UK). Dit pan-Europese doctoraatsonderzoek werd gefinancierd door het FP6 gefinancierde MarBEF Network of Excellence (Marine Biodiversity and Ecosystem Functioning).

Maite Bauwens van de Vakgroep Algemene Elektriciteit en Instrumentatie van de VUB verdedigde op 2 maart het werk 'Nonlinear and dynamical models for temperature reconstructions from multi-proxy data in bivalve shells' (promotoren prof. dr. Johan Schoukens en prof. dr. Frank Dehairs).

Op 6 mei verdedigde **Bram D'Hondt** zijn doctoraat 'The fate of seeds in dispersal through unglucosylated - costs and benefits in dry-fruited plants' (promotor prof. dr. Maurice Hoffmann). Een deel van het terreinwerk gebeurde in de Vlaamse kustduinen.

[\[top\]](#)

6.1. Publieke consultatie over Europese onderzoeksfinanciering

Binnen het 8ste kaderprogramma zal er geen specifiek financieringskanaal zijn voor onderzoek. In de plaats hiervan komt er een programma dat de voorlopige werktitel 'A Common Strategic Framework for EU Research and Innovation Funding' draagt. Momenteel loopt hierrond een publieke consultatie. Men verwacht al je commentaar en suggesties op de Green Paper tegen ten laatste 20 mei via http://ec.europa.eu/research/csfr/index_en.cfm . Op 10 juni plant de Europese Commissie vervolgens een grootse conferentie in Brussel om alle bevindingen op deze Green Paper te bundelen en te bediscussiëren: http://ec.europa.eu/research/csfr/index_en.cfm?pg=events.

[\[top\]](#)

6.2. EU wil je mening kennen over Mariene Ruimtelijke Planning en Duurzaam Kustbeheer

Nog tot 20 mei kunnen alle betrokkenen meedoen met de publieke consultatie in verband met de aanbeveling over Mariene Ruimtelijke Planning en Duurzaam Kustzonebeheer (ICZM) vervat in de 'EU ICZM Recommendation': <http://ec.europa.eu/environment/consultations/iczm.htm>.

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2011 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze website.

WEBSITE

www.vliz.be

Vlaams Instituut voor de Zee
Flanders Marine Institute
VLIZ – InnovOcean site
Wandelaarkaai 7
8400 Oostende
Tel. +32-(0)59-34 21 30
Fax +32-(0)59-34 21 31
<http://www.vliz.be>